

בש"פ 2605/20 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 2605/20

לפני: כבוד השופט י' אלרון

העורר: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע
מיום 5.4.2020 במ"ת 49775-12-19 שניתנה על-ידי
כבוד השופט נ' אבו טהה

תאריך הישיבה: כ"ט בניסן התש"ף (23.4.2020)

בשם העורר: עו"ד נורית שני, עו"ד ליאורה גלאובך

בשם המשיבה: עו"ד דפנה שמול

החלטה

1. לפניי ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (השופט נ' אבו טהה) במ"ת 49775-12-19 מיום 5.4.2020, בגדרה נדחתה בקשת העורר לעיון חוזר בתנאי מעצרו.

רקע והליכים קודמים

עמוד 1

2. נגד העורר הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות מין במשפחה וכן עבירה של תקיפת קטין על ידי אחראי.

על פי הנטען בכתב האישום, במועדים שונים בין השנים 2017-2019 ביצע העורר בביתו הקטינה, ילדת 2003 (להלן: המתלוננת) מעשים מגונים במספר רב של מקרים, ובין היתר בהזדמנויות שונות הכניס את ידו אל מתחת לחולצתה וליטף את חזה ללא הסכמתה; ליטף את ישבנה וניסה להגיע עם ידו לאיבר מינה; ולהסיר את חולצתה, כל זאת כאשר המתלוננת ביקשה ממנו שיחדל ממעשיו וניסתה להתחמק ממנו.

כמו כן, במועדים שונים בין שנת 2014 ועד למעצרו, היכה העורר את המתלוננת, בכך שמשך בשערה, סטר לה, בעט ברגליה, הכה בה בידי ובאמצעות דפים שאחז והשליך לעברה שלט טלוויזיה.

עוד נטען בכתב האישום כי במועד כלשהו במהלך שנת 2019 העורר תקף את בנו הקטין בכך שהיכה בראשו.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצר העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו, בה צוין כי בידי המשיבה ראיות לכאורה להוכחת המיוחס לו ובנסיבות דן קיימות עילות מעצר שעניינם מסוכנות סטטוטורית וקיומו של חשש לשיבוש הליכי משפט היה והמבקש ישוחרר ממעצר.

4. בדיון שהתקיים בבית המשפט המחוזי ביום 26.12.2019 הסכימה באת-כוח העורר לקיומן של ראיות לכאורה, ובית המשפט (השופט ג' דניאל) נעתר לבקשתה והורה על עריכת תסקיר מעצר.

5. בתסקיר המעצר מיום 20.1.2020 התרשם שירות המבחן כי לא ניתן לשלול התנהגות מינית פוגענית מצד העורר. וכי הגם שהמפקחים המוצעים "מעורבים בחייו ומגויסים לסייע לו", אזי יתקשו לזהות מצבי סיכון ולפקח עליו לאורך זמן וזאת בשל התנאים הפיזיים של חלופת המעצר המוצעת, ובשל כך שבסמוך למקום מתגוררות קטינות.

לנוכח כל זאת, נמנע שירות המבחן מלהמליץ על שחרורו של העורר לחלופת מעצר.

6. בתום הדיון שנערך ביום 26.1.2020, דחה בית המשפט המחוזי (השופט נ' אבו טהה) את בקשת העורר לקבלת תסקיר משלים אשר יבחן חלופת מעצר נוספת. נקבע כי נוכח מסוכנות העורר הנלמדת הן ממעשיו החמורים הן מתסקיר המעצר שהוגש, לא יהיה די גם בחלופת המעצר הנוספת שהוצעה כדי להשיג את תכלית המעצר.

משכך, הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו.

7. העורר הגיש בקשה לעיון חוזר בהחלטה לעוצרו ביום 19.3.2020 בה טען כי סירובה של המתלוננת להתייצב לפגישת ריענון במשרדי הפרקליטות לקראת עדותה, ובהמשך סירובה להעיד במשפט, וכן היותה של עדות זו הראיה המרכזית שהציגה התביעה לחובתו, מצדיקות את שחרורו לחלופת מעצר בשלב זה של ניהול המשפט.

העורר הדגיש כי היעדר עבר פלילי בעניינו, למעט הרשעה אחת בגין תגרה משנת 2013, כמו גם החשש לבריאותו בעת שהותו בין כתלי בית המעצר, בשל התפשטות נגיף הקורונה, מצדיקים אף הם את שחרורו לחלופת מעצר.

באת-כוח המשיבה התנגדה לבקשה, וטענה כי לא מתקיימות נסיבות חדשות המצדיקות עיון חוזר בהחלטת המעצר. עוד הפנתה למזכר העובדת הסוציאלית ששוחחה עם המתלוננת, ממנו עולה כי סירובה של המתלוננת להעיד נובע מחששותיה, וכי אמה הבטיחה לה שהיה והעורר ישוחרר הוא לא ישוב להתגורר בביתם, ותגובת המתלוננת כי "הדבר מספק אותה".

באת-כוח המשיבה הדגישה את החשש לשיבוש הליכי משפט בשל נסיונה של האם להשפיע על המתלוננת לבל תעיד במשפט, וטענה כי גם מטעם זה אין להיעתר לבקשה.

8. בהחלטתו מיום 5.4.2020 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה לעיון חוזר וציין כי יש אמנם משקל לסירובה של המתלוננת להעיד במשפט על שאלת המשך מעצרו, אך לא בעת הזו של ההליך הפלילי, וכי היה והמתלוננת תעמוד בסירובה, יוכל העורר לשוב ולהגיש בעתיד בקשה לעיון חוזר, שתידון על רקע מכלול הנסיבות.

טענות הצדדים בערר

9. מכאן הערר שלפניי, במסגרתו נטען כי משקיבל בית המשפט המחוזי את עמדת העורר לפיה יש לייחס משקל לסירובה של המתלוננת להעיד, שגה בכך שלא נעתר לבקשה. בהקשר זה נטען כי הערכת בית המשפט לפיה מדובר "בשלב כה מוקדם בהליך" שגויה, שהרי העורר מצוי במעצר כבר למעלה מ-4 חודשים.

העורר הוסיף ונטען כי שגה בית המשפט המחוזי בכך שלא בחן את חלופת המעצר החדשה שהוצעה, ובכלל זה נמנע מלבחון את כשירותם של המפקחים המוצעים, שהתייצבו לדיון.

לבסוף נטען כי בית המשפט לא נתן משקל לכך שהעבירות המיוחסות לעורר אינן ברף הגבוה של עבירות המין במשפחה, ולעובדה כי אין לחובתו עבר פלילי מכביד.

10. מנגד באת-כוח המשיבה ביקשה לדחות את הערר, תוך שהדגישה את מסוכנות העורר, המשתקפת מחומרת העבירות המיוחסות לו ומתסקיר המעצר. באת-כוח המשיבה הדגישה, כי סירובה של המתלוננת להעיד אינו חריג בנסיבות העניין, כאשר מדובר בקטינה נפגעת עבירות מין במשפחה, ואין ללמוד ממנו על חולשת הראיות בתיק.

דיון והכרעה

11. דין הערר להידחות.

12. כאמור בסעיף 52 (א) לחוק המעצרים, תנאי סף להגשת בקשה לעיון חוזר בעניין הנוגע למעצר הוא כי נתגלו עובדות חדשות, נשתנו הנסיבות או עבר זמן ניכר מעת מתן החלטת המעצר. בבסיס כל אחת מהאפשרויות הללו מצויה ההנחה כי הנסיבות מצדיקות דיון מחודש בתנאי המעצר, שכן יתכן שבגין חל שינוי ב"נקודת האיזון" בין האינטרס של הנאשם בהגשמת חירותו האישית לבין האינטרס הציבורי בהגנה על בטחון הציבור והבטחת תקינות ההליך (בש"פ 2/06 זילברפלג נ' מדינת ישראל (7.2.2006); בש"פ 1523/18 מדינת ישראל נ' פלוני, בפסקה 13 להחלטת (22.2.2018)).

13. באת-כוח העורר אינה חולקת על התקיימותן של עילות המעצר אשר בגין הורה בית המשפט על מעצרו של העורר מלכתחילה. אלא שלטענתה, מתקיימות נסיבות חדשות אשר שינו את "נקודת האיזון", ואלו מצדיקות עיון מחדש בתנאי המעצר: סירובה של המתלוננת להעיד, כאשר עדותה היא הראיה המרכזית במשפט, לצד מצב החירום בשל נגיף הקורונה, שאינו מאפשר את המשך ניהול משפטו של העורר בשלב זה.

14. טענות אלו אין בידי לקבל.

בניגוד לעמדת באת-כוח העורר, אני סבור כי את סירובה של המתלוננת להעיד בשלב זה, יש לפרש כך שהוא מחליש את עוצמת הראיות לכאורה בתיק, באופן שאינו מצדיק עוד את המשך החזקתו של העורר במעצר. סירובה של מתלוננת בעבירות מין להעיד בבית המשפט אינו דבר יוצא דופן בהליכים פליליים, בפרט כאשר מדובר בעבירות מין שבוצעו בתוך המשפחה ובמתלוננת שהיא קטינה.

לעיתים, סירוב כאמור נובע מחשש מצד אותה מתלוננת להעיד נגד הנאשם, בן משפחתה, וממילא עשוי ללמד על מסוכנות נמשכת מצידו. פעמים אחרות יכול הסירוב לרמז על חשד לשיבוש הליכי משפט, שכן יתכן כי בני המשפחה מפעילים לחץ על המתלוננת לחזור בה מהודעותיה או לשנות את גרסתה (ראו לדוגמה בש"פ 7838/09 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (22.10.2009); בש"פ 3581/09 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (21.5.2009)).

15. בענייננו, אין צורך להכביר מילים באשר למסוכנותו של העורר, העולה באופן ברור מהמעשים המיוחסים לו - פגיעה מינית בבתו הקטינה, בין ארבע קירות ביתה. מסוכנות זו נלמדת גם מתסקיר המעצר שהוגש בעניינו לפני כארבעה חודשים בלבד. לא עלה בידי העורר להוכיח כי בשלב זה של ההליך מסוכנות זו חלפה, בפרט כלפי המתלוננת.

16. אשר לסוגיית סירובה של המתלוננת להעיד, הרי שכעולה מתסקיר המעצר, חלקם הגדול של בני משפחתו של העורר, ובהם אם המתלוננת, סבורים כי המתלוננת משקרת וטופלת האשמות שווא על העורר. בנסיבות אלה, חששה של המתלוננת ממסירת עדות במשפט הוא אפוא מובן, וממילא אין בסירובה כדי להשפיע על עוצמתן של הראיות לכאורה באופן המצדיק עיון חוזר בשאלת המעצר.

זאת ועוד, כפי שנמסר בדיון שנערך לפניי, המתלוננת עומדת על כך שתלונתה היא תלונת אמת, ולצד זאת

הזכירה את הצהרתה של אמה לפיה אם ישוחרר המשיב ממעצרו הוא לא ישוב להתגורר בבית. דברים אלו מעלים לכאורה חשד לניסיון להשפיע על עדותה של המתלוננת. ממילא, עילת המעצר בגין חשש לשיבוש הליכי משפט בעינה עומדת.

נדמה כי דווקא סירובה של המתלוננת להתייצב למתן עדותה בבית המשפט מגביר את החשש משיבוש הליכי משפט.

17. מקובלת עלי עמדת המשיבה שלפיה האפשרות להעיד את המתלוננת טרם מוצתה. חזקה על המשיבה כי תפעל להתייצבותה של המתלוננת למתן עדות על פי הכלים העומדים לרשותה בהקדם. מכל מקום, לעת הזו, אני סבור כי בדין דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה לעיון חוזר.

18. הערר נדחה אפוא.

ניתנה היום, ד' באייר התש"ף (28.4.2020).

ש ו פ ט